

Pædagogisk læreplan for Smilehullet, Assens 2021

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede

formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan.

Hvem er vi?

Smilehullet er normeret til 60 børnehavebørn og 40 SFO børn. Vi har til huse i samme bygning som er fra 2018. I vores hus har vi også legestue for dagplejere i området. Den pædagogiske læreplan omhandler kun børnehavedelen. Legestuegruppen er omfattet af dagplejens læreplan.

Vi ligger lige ved siden af en skoven som vi benytter i vores daglige pædagogiske aktiviteter. Vi er en LBO (landsbyordning) og har et meget tæt samarbejde med skolen, herunder samarbejdet med SFO. Børnehaven og SFO har samme ledelse.

I vores dagligdag har vi særligt fokus på:

- krop og bevægelse med en løbegruppe en dag om ugen.
- sproggruppe hver uge og
- hver dag, hele dagen har vi en opmærksomhed på rutinepædagogik og den læring der ligger heri. Læring for os er noget som foregår over hele dagen og er kontinuerlig.

Vi arbejder på, at blive en naturbørnehave som dagligt og helst hele dagen bruger vores store legeplads og nærliggende skov, grusgrav og andre skønne steder vi har i nærmiljøet.

Pædagogisk grundlag

Centrale elementer i vores pædagogiske læreplan er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv. Børn er ligeværdig og har ret til at være forskellige og udvikle sig forskelligt. Børn skal have et godt børneliv, hvor der er tid og ro til at være barn.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn skal medinddrages og tages alvorligt. Børn skal opleve, at have indflydelse på dagligdagen og aktiviteterne. Børn gør voksne klogere og den tilgang vil vi implementere i Smilehullet. Barnet har medbestemmelse og medansvar.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og legen skal bidrage positivt til barnets udvikling som bl.a. handler om sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer og selvværd. Barnet skal opleve, at de voksne vil lege og hjælpe i legen, så alle børn oplever at være en del af et fællesskab.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen samt ved at blive udfordret. Læring foregår hele dagen. Barnet skal gøre sig erfaring og læring med en voksen som støtter og guider i forhold til NUZO (nærmeste udviklings zone). Børns læring findes i børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter, leg og rutinesituationer.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber. De voksne sætter rammerne for, at sikre at alle børn med deres forskellige forudsætninger kan deltage og opleve sig som en del af børnefællesskaberne. Vi vil give mulighed for, at barnet kan få venskaber på tværs af alder, køn og kultur. Relationer er vigtige for, at barnet får en oplevelse af at være en del af fællesskabet.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring. Vi vil arbejde med børn i mindre grupper og i det daglige benytte vores udeareal som legeplads og nærmiljøet som f.eks. skov og grusgrav. Vi inddrager vores hverdagsrutiner som et læringsmiljø, hvor børnene er deltagende og får medansvar. Vi arbejder bevidst med, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes. Vi tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø ud fra hensynet til børnenes perspektiver og deres forskellige forudsætninger samt børnefællesskabet og børnegruppens sammensætning. Vi bruger hele dagen til at tilrettelægge hvilket betyder, at vi arbejder med leg, spontane og planlagte aktiviteter og rutiner, så børnenes trivsel og læring er i fokus. Vi tager ansvaret for, at modellere læringsmiljøet der passer til den aktuelle børnegruppe.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har for os, fokus på at styrke barnets trivsel og læring med udgangspunkt i, at forældrene kender deres børn bedst. Vi vil have løbende dialog om, hvordan vi i fællesskab kan understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. For at samarbejdet skal lykkes, skal der skabes tillid mellem personale og forældre. Derudover skal

samarbejdet skal vi differentiere samarbejdet med respekt for familiers forskellige behov. Vi vil have fokus på at få talt om de gensidige forventninger til hinanden.

- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve det at mestre i lege og aktiviteter. Vi vil tilbyde det enkelte barn passende udfordringer og positive forventninger. Barnet skal opleve, at vi arbejder med inkluderende børnefællesskaber i mindre grupper og i det store fællesskab velvidende, at det har afgørende betydning for børn i udsatte positioner.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng for os, handler om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed og det at være i fællesskab. Vi har et meget tæt samarbejde med skolen og dermed også børnehaveklassen hvor vi tilrettelægger det pædagogiske læringsmiljø. Vi understøtter og skaber en tryk sammenhæng på tværs af børnehave og skole/SFO, så de kommende skolebørn oplever sammenhæng i overgang til skole.

Samspil og relationer mellem personale og børn har afgørende betydning for, at børnene trives, lærer og udvikler sig samt dannes. For os handler gode relationer om, at børnene har en tryk tilknytning til de voksne, så de har en sikker havn at drage ud fra, når de skal udforske verden. Det handler også om, at de voksne er opmærksomme og lydhøre i samsillet med børnene, og at børnene får mulighed for nærvær og fordybelse med dem og i børnefællesskabet.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vi arbejder ud fra fem centrale elementer:

- Børnesyn

Børn er aktive medskaber af egen udvikling og læring, hvilket vi understøtter i hverdagens leg og rutiner. Børn er kompetente og selvstændige og har brug for omsorg, udfordringer, positive forventninger og tillid. Barnet skal føle sig set, hørt og forstået samt opleve at det har en demokratisk stemme.

- Dannelse og børneperspektiv

Vi inviterer børn til at have indflydelse på dagligdagen både i rutiner og aktiviteter. Vi benytter ICDP for at skabe høj kvalitet af samspillet mellem personale og børn. Vi vil tage udgangspunkt i et børneperspektiv med anerkendelse og medinddragelse. Barnet spejler sig i hinanden og i de voksne i de relationer barnet indgår i.

- Leg

Leg er spontane lege som skal anerkendes og det er leg som er rammesat. Hos os vil vi give plads til leg og til at øve sig i at lege. Samtidig vil børn og voksne sammen reflekterer over hvad der er godt i en leg og hvad der kan gøres anderledes. Der skal gives plads til børneinitierede lege og til lege som er rammesat af de voksne, da det er de voksne som har ansvaret for, at det enkelte barn er i gode relationer og dermed positive og berigende legefællesskaber.

- Læring

Læring foregår hele dagen i Smilehullet gennem rutinepædagogik, planlagte aktiviteter og børneinitierede lege. Børn lærer gennem krop og sanser samt gennem interaktioner med andre. Vi vil fremme børns læring ved at tage udgangspunkt i børns nysgerrighed og spørgsmål. Ved at lytte til børns leg for derigennem, at få et bedre blik på hvad børn er optaget af.

- Børnefællesskaber.

I Smilehullet sker al leg og læring i et socialt samspil børn og børn imellem samt børn og voksne imellem. Børnefællesskabet giver plads til alle børn. Børnefællesskabet skal give plads til at være individ og til at være en del af noget større.

Således kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene:

Naturen og vores uderum er vigtige elementer i vores daglige pædagogiske arbejde. Vi arbejder med, at blive en naturbørnehave. Når vi er ude arbejder vi ofte i mindre grupper hvor de voksne fordeler sig med disse mindre grupper. I de mindre grupper får børnene mulighed for, at være en aktiv del af et fællesskab hvor leg er vigtig. Det kan være børneinitierede leg og det kan være voksenstyrede aktiviteter.

Vi har et stort rum med masser af puder, tæpper og store bløde byggeklodser hvor der kan bygges, leges og børnene kan udfordre deres krop. Vi giver plads til, at børnene kan lege med hinanden i dette rum og vi er som voksne altid lige i nærheden, da vi oplever, at det er et meget populært rum og også et rum hvor det kan være svært at være barn i.

Vi har et kreativt rum hvor børnene kan gå til og fra som de har lyst. Det er et rum hvor børnene oplever et ansvar for rummet og for hinandens færdigheder. Det kan afstedkomme en del uenigheder om hvad der bliver lavet og hvad der evt. kan benyttes inde i rummet. Vi guider og understøtter børnene i deres relationer. Hertil benytter vi bla. ICDP.

Om vi er i naturen eller om vi er inde i vores hus, så er de daglige rutiner og børnenes deltagelse i højsædet. Vi inviterer børnene til at være deltagende og medinddrager dem i rutiner samtidig med, at deres ideer og evt. ønsker bliver udfordret og spurgt ind til. Vi forsøger altid, at finde hensigten med børnenes ideer og ønsker.

Rutinepædagogikken handler også om de "korte øjeblikke" som vi har fokus på i hverdagen. Disse øjeblikke foregår hele dagen og i forskellige kontekster. Vi oplever, at vi får utrolig megen viden og indsigt i børnenes trivsel og deres velbefindende ved at have fokus på disse øjeblikke. Når vi stopper op uden for puderummet eller når vi observere leg bliver børnenes perspektiv tydelig og giver os voksne en fantastisk mulighed.

Pædagogisk læringsmiljø

Det fremgår af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Således skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes:

I løbet af dagen er vi opmærksom på det enkelte barns nærmeste udviklingszone og tager forskellige afsæt i de tre positioner. Vi kan være instruerende og den der viser vejen ved at gå foran. Vi kan være den nysgerrige, der stiller sig ved siden af og stiller spørgsmål samt være medskabende. Vi kan også være den observerende, der vurderer hvornår der skal guide eller understøttes, og hvor vi giver plads til at barnet kan afprøve og udvikle egne kompetencer.

F.eks. har vi holdt bryllup for en pige og en dreng. De havde lige fortalt os alle at de var kæresten og havde planer om at blive gift. Vi startede med at være lyttende og spørgende, hvilket bidrog til, at lige pludselig skulle der være bryllup med gæster. Da processen var i gang blev vi mere observerende og bidrog der hvor børnene gav udtryk for, at de havde brug for os.

For os er børnenes perspektiv en meget vigtig del i vores pædagogiske arbejde. Vi får en meget klar og tydelig fornemmelse af, hvad det enkelte barn og børnegruppe har brug for. Det betyder også, at vi voksne øver os hver dag – vi øver os på, at være stille og lytte aktivt når børnene fortæller. Når vi virkelig lytter til børnene får vi det hele serveret på et sølvfad. Hverdagens rutiner og situationer giver os rig mulighed for, at kommunikerer med og lytte til børnene, det kan være når vi spiser, leger, bager eller er i sandkassen.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Således samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring:

Det er altid og vil til stadighed være vores første udgangspunkt at inddrag forældrenes perspektiver og oplevelse af deres barns udvikling. Vi inviterer altid forældrene ind i vores dialog om et barns læring, udvikling og trivsel. Det gør vi i hverdagens rutiner om morgenen og om eftermiddagen samt til møder hvor vi mere formelt sidder og har en dialog. Vores tilgang er, at det er forældrene, som kender barnet bedst.

Vi inviterer til dialog og det betyder for os, at vi er åbne og ærlige samt nysgerrige på forældrenes fortælling om deres barns udvikling, læring og trivsel.

I Smilehullet har vi forskellige tiltag ved højtiderne og disse tiltag vil vi have yderligere fokus på de kommende år, da vi vil styrke det sociale sammenhold for børn og forældre gruppen. Vi har udarbejdet en årsplan med de forskellige tiltag.

Forskelligheder i forældrene og børnegruppen vil vi bruge på en konstruktiv måde. Vi har f.eks. haft en far – som er vældig optaget af fjorden og det at fiske – han kom en dag med nogle fisk som han lige havde fanget. Det gav børnene nye perspektiver og yderligere læring, da de var helt tæt på. De rørte ved fiskene og fik fiskenes historie samt de var med til at tilberede fiskene. Der var mange nysgerrige børn, som stillede mange spørgsmål.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Således skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes:

Børn i udsatte positioner vil blive mødt med positive hensigter og nærværende voksne. Alle børn skal være en del af et børnefællesskab og det samme gør sig gældende for forældrene.

I vores pædagogiske praksis arbejder vi en del i mindre grupper. Vi har hver uge en sproggruppe og en motionsgruppe som har ekstra fokus på sprog og motorik.

Vi ved, at kvaliteten af interaktionen mellem børn og voksne har stor betydning og derfor arbejder vi systematisk med at tale børn op, som vi kalder det. Det betyder, at vi taler om de ressourcer og kompetencer barnet har. Vi har ekstra fokus på hvad børn kan og mindre på hvad børn har svært ved. Dette medfører, at barnet vil blive mødt med positive hensigter som kan give barnet øget selvværd, og selvtillid, hvilket både skaber trivsel, overskud til at lære, udvikle sig og indgå i fællesskabet. Det giver barnet en fornemmelse af det at mestre.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Således tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen:

Vi er et børnehus hvor der både er børnehave og SFO og det giver optimale muligheder for at skabe en tryk og sammenhængende overgang i forhold til børnehaveklassen. Når SFO børnene kommer ”hjem” fra skole så er alle børn og voksne sammen i hele huset.

Vi har et tæt samarbejde med skolen og børnehaveklassen, hvor vores fokus er tryghed, trivsel og genkendelighed. Vi har et systematisk samarbejde med skolen om et fælles læringsmiljø som skal skabe tryghed for barnet i overgangen. Dette arbejde er med afsæt i de sociale relationer og børnenes perspektiv. Relationer er både relationer børnene i mellem og relationer til børnene i skolen samt personalet i skolen.

Børnenes perspektiver og deres altid utrolig gode spørgsmål tages alvorligt og inddrages i arbejdet med sammenhængen til børnehaveklassen – det kan f.eks. være når et barn spørger ”hvad betyder det, at der ringer ind?”

Det sidste halve år inden børnene starter i skole har vi en dag om ugen i skolen hvor vi introducere skolens fysiske rammer, personalet på skolen og helt konkret hvor der kan findes plaster, hvis der nu er nogen som falder og slår sig.

Vi har et tæt samarbejde børnehave, SFO og skole hvor vi i dialog finder det vigtigt at skabe de bedste forudsætninger for sammenhængen for børnene. Vores samarbejde og fælles hus giver optimale muligheder for at skabe en tryk og sammenhængende hverdag. Vi har mulighed for, at være med børnene de første dage i skole, hvis der skulle være behov for det.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Således inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn:

I Smilehullet bruger vi ofte vores lokale købmand. Når vi laver mad over bål, bager eller skal handle ind til morgenmad eller lignede, laver vi en indkøbsliste sammen med børnene og så går vi ned og handler. Børnene er altid med til at finde tingene og vi taler om hvad det er og hvad det kan bruges til.

Vi har et plejehjem i Assens som vi har planer om at kontakte med henblik på noget samarbejde og fælles samvær mellem de ældre og børnene. Vi vil holde åbent hus for hele byen og dermed inviterer ældre ind i vores hus for dermed, at få etableret et kendskab til hinanden, hvilket forhåbentlig kan udvikle sig til, at vi kan bruge hinanden i lokalsamfundet.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Således integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø:

Vi har haft ekstra fokus på det fysiske børnemiljø over det sidste år med udgangspunkt i hvad vi kan se børnene bruger og børnenes perspektiv. Vi er gået fra stueopdelt til funktionsopdelt, hvilket vi har oplevet har givet børnene mere ro og fordybelse, da der kun er 1 – 2 ting i hvert rum.

Det psykiske børnemiljø er meget vigtigt og derfor får det også ekstra opmærksomhed. Smilehullet er et sted hvor der er plads til forskellighed. Vi arbejder med at løfte den sociale opmærksomhed hvor vi sætter fokus på at børnene skal se hvordan de andre børn har det. Vi benytter ICDP i dette arbejde.

Når et barn bliver ked af det, italesætter vi hvad vi ser og får det eller de andre børn til at kigge på barnet. Hvis et barn kommer og fortæller at et andet barn har gjort noget, guider vi barnet til, sammen med en voksen, at sige fra eller at hjælpe et andet barn med at sige fra.

I det daglige pædagogiske arbejde har vi mindre grupper som har forskellige projekter eller hensigter. Det kan være sproggruppen, motorikgruppen som også kan være en løbegruppe, det kan være kreativtetsgruppen eller andet som børnene er optaget af. Vi arbejder med voksen bestemte grupper og grupper på børnenes initiativer.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

De seks læreplanstemaer er:

Alsidig personlig udvikling, social udvikling, kommunikation og sprog, krop, sanser og bevægelse, natur, udeliv og seince, kultur, æstetik og fællesskab.

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Således understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling:

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets alsidig personlig udvikling handler om alt det, der foregår inde i barnet. Derfor har det afgørende betydning for barnet, at der er en tæt tilknytning, relation og samspil med os voksne i Smilehullet. Det gælder især for nye børn, som starter i Smilehullet, hvor vi skal hjælpe barnet med at komme fra uro til ro og fra utryk ved situationen til, at blive tryk.

Vi arbejder med, at børnene får et godt kendskab til deres egne følelser. Vi italesætter de følelser, som barnet udtrykker og samtidig arbejder vi med at barnet bliver i stand til at give udtryk for sine følelser på en social hensigtsmæssig måde. Det sker, når den voksne smiler og taler med begejstret stemme, når barnet udtrykker glæde, og det sker, når den voksne ser medfølelse og nysgerrigt på barnet, der udtrykker frustration, men forholder sig i ro, hvis barnet reagerer voldsomt. Det er vigtigt, at vi viser forståelse for barnets vrede eller frustration og samtidig støtter barnet i at komme ud af den følelse. Dette kan hjælpe barnet til at forstå egne følelser og dermed opbygge gode måder at håndtere dem på.

Livsduelighed er barnets opbygning af et selv, selvværd og selvtillid. Når barnet tror på, at det har en grundlæggende værdi som menneske, har det selvværd. Gennem vores anerkende pædagogiske praksis understøtter vi barnets selvværd. Vi ”ser” og møder barnet som et barn, der selv tænker og føler samt, at vi møder barnet på dets intentioner og følelser.

Selvtillid handler om at give barnet troen på, at barnet kan selv. Selvværd giver barnet troen på, at jeg er god nok. Vi opmuntrer og guider til, at barnet kan løse en udfordring og vi sætter "lys" på når det lykkedes og fejre det som en succes.

Vores mål er, at barnet kommer i flow i løbet af en hel dag, hvilket betyder for os, at barnet skal have mulighed for fordybelse i leg og i aktiviteter. Vi tilbyder barnet udfordringer som matcher deres kompetencer og sætter fleksible rammer for aktiviteter og vi har ekstra fokus på, at undgå afbrydelser i leg og aktiviteter.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Således understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling:

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Deltagelse og medindflydelse er emner som vi har med i vores daglige pædagogiske arbejde. Børnene bliver inviteret med, bliver spurgt ind til og lyttet til og deres perspektiv er en vigtig del af det dagligdagen.

I Smilehullet arbejder vi dagligt med at børn skal kende forskel på de forskellige følelser vi alle har i vores system. Vi sætter ord på vores egne følelser og de følelser vi kan se eller tror andre har.

Legens betydning for social læring er stor og derfor er legen også et gennemgående emne i Smilehullet. Vi skaber rum for leg uden voksnes aktive deltagelse, men altid med voksne som er tilgængelige for børnene. Vi skaber også rum for, at børn kan lege med voksne især, hvor børn eller enkelte børn har brug for hjælp til at deltage i legefællesskaber. Alle børn skal opleve leg som en succes som gør, at børn får lyst og mod på at lege mere.

Den voksnes opgave i legen kan være alt fra at være en del af legen til, at være med på sidelinjen for at guide i turtagning og det at lytte til hinanden.

Vi italesætter over for børnene, at de er en god ven, når de har hjulpet et andet barn. I det store fællesskab taler vi med børnene om hvad en god ven er, og hvordan det opleves.

F.eks. 2 børn kører på cykel og fortæller i forbigarten, at de skal på badeferie og så kører de videre. Efter en halv times tid kommer de forbi den voksne igen og de bliver spurgt om de har været på badeferie, hvortil de svarer ja. De bliver så spurgt om hvor den badeferie var henne og svaret lød i kor ”Jamen det var da i badebassinet”

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Således understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog:

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Smilehullet har vi fokus på rutinepædagogik, hvor vi skaber genkendelighed for børnene. Gennem genkendelighed sætter vi ord på gentagelserne og det er med til, at skabe neurale forbindelser i barnets hjerne, som dermed kan give barnet flere sproglige muligheder. Der er mange hverdagsaktiviteter, som stimulerer børnenes sproglige kompetencer. Det kan være at danse, synge, tegne, male, gå ture, være i naturen, dramatisere, spille rollespil, fortælle, få fortalt historier.

Gennem daglige gøremål og rutinepædagogik, kopierer børnene de voksne. Her kan de voksne støtte barnet ved altid at sætte ord på handlinger og praktiske gøremål. I rutinepædagogik foregår der daglige samtaler om hvad der skal gøres og hvem der gør hvad. Disse dagligdags samtaler bærer præg af turtagning og det er helt centralt i vores kommunikative kompetencer og evnen til at føre en samtale at vi evner at kunne skiftevis lytte og tale, hvilket kræver en forståelse af ”din tur – min tur” princippet. Øvelsen i at vente, lytte og respondere, er væsentlig og betydningsfuld stimulering af børns sprog.

Vi arbejder med et fællesskab med børnene omkring sange og dans, lege, rim og remser, eventyr, fortællinger, børnebøger, bøger om natur og kunst – det giver glæde og nærer barnets fantasi, og udvider barnets kompetencer både socialt, fysisk og sprogligt.

I legen lærer børn at meningsforhandle og sætte ord på, hvor de vil hen med legen og legen er et godt øvested for børnene til at automatisere sproget. Turtagning er centralt i legen. Legen i Smilehullet bærer præg af, at børnene er rollemodeller i forhold til hinanden og derfor har vi fokus på børns leg uden voksnes deltagelse, men altid med voksne som er tilgængelige for børnene.

I Smilehullet har vi en ugentlig dag med en sproggruppe for børn, som har det svært ved de sproglige strategier. Gruppen består også af børn, som har let ved det sproglige for dermed får en oplevelse af det at være rigtig god og give børn yderligere muligheder for at være en del af et fællesskab. Denne sproggruppe er i tæt samarbejde med tale- og hørekonsulenterne på PPR, hvor vi bliver guidet og inspireret.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Således understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse:

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Smilehullet har vi en ugentlig motionsdag eller som også kaldes løbetur. Denne løbetur foregår gennem skov og kuperet terræn med en mindre gruppe og en voksen. Målet med gruppen er at skabe glæde ved den kropslige udfoldelse og fællesskab. Når gruppen er tilbage i Smilehullet får gruppen vand og frisk frugt mens de taler om, hvad de oplevede på turen.

Vi arbejder på at blive en naturbørnehave og dermed tilbyde børnene oplevelser, aktiviteter og leg ude i al slags vejr. Det at lege i solskin skaber en type leg og i regnvejr en anden slags leg. Vi har en stor parkeringsplads tilhørende Smilehullet og den benytter vi flittigt til at børnene kan køre på cykel, løbehjul eller rulleskøjter. Der bliver kørt om kap og vi får afprøvet vores balance, samt øvet i at være en del af et aktivt fællesskab. F.eks. holdt alle børnene på linje mens de aftale reglerne for kapløbet hen til enden af parkeringspladsen. Da løbet så gik i gang, var der 2 børn som kørte sammen og derfor udgik af løbet. De andre børn fortsatte og efterfølgende gik det op for dem, at der manglede 2. Der var et af børnene som sagde ”det går ikke, vi skal have et nyt løb”.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Således understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science:

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

At være ude i naturen og udelivet gør en forskel for det enkelte menneske og vi oplever, at det at være ude hele dagen giver børnene en helt anden dag end når vi er inde. Det kan virke som om, de har mere tid eller rum til fordybelse og det opleves som om de ikke forstyrre hinanden på samme måde. Vi oplever, at børnene har færre konflikter og større tolerance. Derfor arbejder vi på, at blive en naturbørnehave.

Vores legeplads er en naturgrund, hvor vi har mange træer og bakker på. Vi finder forskellige dyr under sten og inde mellem træerne, som vi kigger på og undersøger. Hvad er det for dyr og hvad lever de af?

F.eks. har vi haft en forældre på besøg som lige havde fanget ål, krabber, hornfisk og andet godt fra havet. Børnene var deltagende i det at få fiskene over i mindre spande, så alle bedre kunne se dem og der blev fanget krabber med hænderne. Fiskene blev gjort klar til at komme på bålet til spisning men nogle børn synes det var spændende og havde mange spørgsmål mens andre sad helt stille og kiggede.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Således understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab:

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Vi har et kreativitets rum, som står åbent hele dagen med det formål, at børnene hele dagen kan gå ind og lave lige det de har lyst til. Der findes forskellige materiale, som de udforsker og eksperimenter med.

Der har været et forløb med Kunsten i Aalborg, hvor vi har haft besøg af 2 kunstnere og vi har været på besøg på Kunsten. De 2 kunstnere tog os igennem et forløb hvor vi eksperimenterede med forskelligt materiale og det kom der en udstilling ud af. Selve udstillingen blev offentlig til skolefesten, hvor alle kunne komme og se vores kunstværk og kunne få mulighed for at arbejde med de materialer vi havde brugt.

Vi vil arbejde med at barnet skal lære sig selv og sin identitet at kende ved, at vi snakker om hvor de bor, hvem de bor sammen med og hvad de hedder mere end deres fornavn.

Børn skal have mulighed for at skabe egen mening og indhold i hverdagen. De skal opleve, at deres måder at forvalte tid og rum, leg, venskaber og konflikter på bliver mødt med nysgerrighed og respekt. Samtidigt skal vores læringsmiljø være et demokratisk fællesskab, der sikrer deltagelsesmuligheder for alle børn, og hvor børn oplever sig selv som en aktiv del af beslutningsprocesser ud fra formåen. Derfor må børn mødes med en differentieret pædagogisk indsats, så alle, også børn i udsatte positioner, har mulighed for at få erfaringer med at udfolde sig og begå sig i samfundet.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men vi ser det som en fordel i udarbejdelsen af læreplanen, at forholde os til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Således skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø:

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi evaluerer og dokumenter løbende vores pædagogiske arbejde og dagligdag. Vi benytter billeder, tekst og egen refleksion. Vores egen refleksion deler vi med hinanden både når vi holder pause men i særdeleshed på vores personalemøder, hvor vi har mere tid til at berige og udfolde vores refleksioner. Dermed får vi vidensdeling ind i vores dialog, hvilket kan bidrage til kvaliteten.

Dokumentationen er oftest til forældrene og børnene i form af billeder og tekst. Teksten til billederne kan være spørgsmål som vi stiller for dermed, at give forældrene mulighed for, at stille det spørgsmål til børnene og dermed få børnene til at fortælle. Det kan være tekst som vi skriver hvor vi har haft børnene til at fortælle hvad de ser på billederne for dermed at få børnenes perspektiv og deres oplevelser med.

Vi vil løbende tage afsæt i et eget refleksionsskema. Dette refleksionsskema tager afsæt i den enkelte medarbejders egen refleksion af eget arbejde med spørgsmålene:

- Hvad skete der? (begynd med den situation du fik mest ud af)
- Hvad følte jeg? (subjektive reaktioner på situationen)
- Hvad tænkte jeg? (nye indsigter og færdigheder tanker i og om situationen)
- Hvad kan jeg bruge det til i mit videre arbejde?

Således evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi vil lave en systematisk evaluering af vores pædagogiske læreplan for dermed at sikre den pædagogiske faglighed og refleksion i vores arbejde. Vi vil løbende og som minimum evaluere og reflektere en gang om ugen samlet og eller hver for sig. Evalueringen skal være med udgangspunkt i alle læreplanstemaerne for at sikre at vi får evalueret på alle elementerne i læreplanen samt den hele læreplan.

Vi vil løbende og systematisk benytte os af SMTTE modellen hvor vi sikre os, at vi kommer igennem sammenhæng, videre til tiltag og tegn samt afslutter med en evaluering. Det er vigtigt for os, at vores evaluering og refleksion giver mening for kvaliteten og dermed for børnene.

Vi vil arbejde systematisk med EVAs redskaber til selvevaluering som skal foregå på personalemøderne som er en gang om måneden. Punktet vil være på for sig selv og dermed kræve, at vi skal omkring punktet. Med dette skaber vi en ramme til systematisk at stille skarpt på og analysere vores praksis ud fra den pædagogiske læreplan.

Vores fokus i evalueringen vil være, hvad vores pædagogiske læringsmiljø betyder for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi vil have fokus på om vi skal justerer vores pædagogisk praksis for dermed, at skabe et mere optimalt læringsmiljø i forhold til den givende børnegruppe.